

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Poetyki wizualne (Ćw. audytoryjne), PG_00211157						
Kierunek studiów	Filologia polska (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2027/2028		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	2		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	4		Liczba punktów ECTS		2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Filologii Polskiej -> Zakład Teorii Literatury i Krytyki Artystycznej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr hab. Katarzyna Szalewska				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	15.0	0.0	0.0	0.0	15
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	15		1.0		34.0	50
Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest umożliwienie Studentom poruszania się w przestrzeniach wizualnych współczesnej kultury oraz przyswojenie krytycznego spojrzenia na obrazy w ich różnorodnych formach i funkcjach. Dzięki uczestnictwu w ćwiczeniach Studenci nie tylko zapoznają się z podstawowym słownikiem kulturowych studiów nad wizualnością, ale też potrafią połączyć wiedzę teoretyczną z analizą konkretnych przypadków.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FPL3_U06] Potrafi ocenić poziom swoich kompetencji oraz rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego w zakresie literaturoznawstwa.	Student potrafi ocenić poziom swoich kompetencji oraz rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego w zakresie poetyk wizualnych, ich związków z literaturoznawstwem, studiami kulturowymi, roli w kulturze.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[FPL3_U01] Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje z zakresu literaturoznawstwa z wykorzystaniem źródeł mówionych i pisanych dostępnych we wszystkich mediach.	Student potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje z zakresu poetyk wizualnych z wykorzystaniem źródeł mówionych i pisanych dostępnych w druku, mediach tradycyjnych i cyfrowych.	[SU5] realizacja zadania problemowego [SU6] demonstracja umiejętności praktycznych [SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[FPL3_W01] Zna i rozumie w stopniu zaawansowanym miejsce i znaczenie literaturoznawstwa w systemie nauk oraz o jego specyfice przedmiotowej i metodologicznej.	Student ma rozszerzoną wiedzę o miejscu i znaczeniu poetyk wizualnych w systemie nauk humanistycznych ze szczególnym uwzględnieniem literaturoznawstwa i nauk o kulturze.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SW5] realizacja zadania problemowego
	[FPL3_W03] Zna i rozumie w stopniu zaawansowanym zagadnienia z zakresu teorii literatury.	Student ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu teorii literatury ze szczególnym uwzględnieniem poetyk wizualnych, ich związków z oprządkowaniem klasycznej poetyki literaturoznawczej oraz z przemianami w metodologii humanistyki z uwzględnieniem kolejnych „zwrotów” i transdyscyplinarnych pól problemowych.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[FPL3_U03] Potrafi w stopniu zaawansowanym realizować umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie literaturoznawstwa.	Student posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie poetyk wizualnych ze szczególnym uwzględnieniem ich związków z nowoczesnym literaturoznawstwem i studiami kulturoznawczymi.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[FPL3_U05] Potrafi urzeczywistniać językowe kompetencje wystarczające do przygotowania typowych prac pisemnych oraz wystąpień w języku polskim o różnej formie, celu, objętości i stylu, z wykorzystaniem podstawowych metodologii oraz źródeł. Potrafi uczestniczyć w debacie - przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska.	Student posiada językowe kompetencje wystarczające do przygotowania typowych prac pisemnych w obszarze tematyki wyznaczonej przez problematykę poetyk wizualnych oraz do sporządzania wystąpień w języku polskim o różnej formie, celu, objętości i stylu, z wykorzystaniem podstawowych metodologii oraz źródeł.	[SU5] realizacja zadania problemowego [SU6] demonstracja umiejętności praktycznych [SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[FPL3_K01] Jest gotów krytycznie oceniać poziom posiadanej wiedzy oraz jej przydatność w rozwiązywaniu problemów zawodowych i badawczych w obszarze literaturoznawstwa i językoznawstwa.	Student jest otwarty na nowe idee i gotów do przeformułowania swojego stanowiska oraz przewartościowania znanych sobie strategii badawczych, ze szczególnym uwzględnieniem poetyk wizualnych.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SK3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna

Treści przedmiotu	1. Kultura wzrokocentryczna w ujęciu historycznym (okularcentryzm, voyeuryzm, wizualność). 2. Kulturowe formy patrzenia (teorie perspektywy, spojrzenia, gaze, kształtowanie podmiotu patrzącego). 3. Spojrzenie w perspektywie kulturowej (feministycznej, postkolonialnej, postantropocentrycznej). 4. Zwrot piktorialny. 5. Visual culture studies. 6. Elementy antropologii obrazu. 7. Związki literatury ze sztukami wizualnymi w kontekście narracji transmedialnych. 8. Idol - fetysz - simulacrum. Obrazy jako narzędzia władzy i wizualne figury dyskursów nowoczesności. 9. Ekspozycja, kolekcja, mapa jako wizualne figury porządkowania dyskursu.		
Wymagania wstępne i dodatkowe			
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	przygotowanie projektu zaliczeniowego	51.0%	40.0%
	przygotowanie pracy pisemnej	51.0%	40.0%
	systematyczne przygotowywanie się do zajęć oraz dyskusji na zajęciach	51.0%	20.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	<i>Antropologia kultury wizualnej: zagadnienia i wybór tekstów</i>, red. I. Kurz, P. Kwiatkowska, Ł. Zaremba, wstęp I. Kurz, Warszawa 2012. Barthes R., <i>Mit i znak: eseje</i>, przeł. W. Błońska et al., Warszawa 1970. Barthes R., <i>Retoryka obrazu</i>, przeł. M.B. Fedewicz, Pamiętnik Literacki 1985, z. 3. Barthes R., <i>Światło obrazu. Uwagi o fotografii</i>, przeł. J. Trznadel, Warszawa 1996. Baudrillard J., <i>Porządek symulaków</i>, przeł. B. Kita, [w:] <i>Widzieć, myśleć, być. Technologie mediów</i>, red. A. Gwóźdź, Kraków 2001. Baudrillard J., <i>Symulakry i symulacja</i>, przeł. S. Królak, Warszawa 2005. Belting H., <i>Antropologia obrazu. Szkice do nauki o obrazie</i>, przeł. M. Bryl, Kraków 2007. Benjamin W., <i>Dzieło sztuki w dobie reprodukcji technicznej</i>, przeł. J. Sikorski, [w:] <i>idem, Anioł historii. Eseje, szkice, fragmenty</i>, Poznań 1996. Berger J., <i>Sposoby widzenia</i>, przeł. M. Bryl, Warszawa 2008. Didi-Huberman G., <i>Obrazy mimo wszystko</i>, przeł. M. Kubiak Ho Chi, Kraków 2008. Foster H., <i>Powrót Realnego. Awangarda u schyłku XX wieku</i>, przeł. M. Borowski, M. Sugiera, Kraków 2010. <i>Fotospołeczeństwo: antologia tekstów z socjologii wizualnej</i>, pod red. M. Boguni-Borowskiej i P. Sztompki, Kraków 2012. Foucault M., <i>Nadzorować i karać: narodziny więzienia</i>, tłum. T. Komendant, Warszawa 1993. Frydryczak B., <i>Świat jako kolekcja: próba analizy estetycznej natury nowoczesności</i>, Poznań 2002. Jay M., <i>Kryzys tradycyjnej władzy wzroku. Od impresjonistów do Bergsona</i>, przeł. J. Przeźmiński, [w:] <i>Odkrywanie modernizmu. Przekłady i komentarze</i>, red. R. Nycz, Kraków 1998. <i>Kultura wizualna w Polsce</i>, t. 1: <i>Fragmenty</i>, red. I. Kurz et al., Warszawa 2017. <i>Kultura wizualna w Polsce</i>, t. 2: <i>Spojrzenia</i>, red. I. Kurz et al., Warszawa 2017. Metz Ch., <i>Fotografia i fetysz</i>, przeł. A. Oleńska, S. Sikora, Kwartalnik Filmowy 2006 nr 5455. Michałowska M., <i>Foto-teksty. Związki fotografii z narracją</i>, Poznań 2012. Mirzoeff N., <i>Podmiot kultury wizualnej</i>, przeł. M. Bryl, Artium Quaestiones XVII (2006). Mitchell W.J.T., <i>Czego chcą obrazy?: pragnienia przedstawień, życie i miłości obrazów</i>, przeł. Ł. Zaremba, Warszawa 2013. Piasecki M., <i>Ikona, świadek, ofiara. Niedźwiedź polarny jako figura wizualna dyskursu zmiany klimatu</i>, Zagadnienia Rodzajów Literackich 2021, R. LXIV, z. 1. Pratt M.L., <i>Imperialne spojrzenie. Pisarstwo podróżnicze a transkultuacja</i>, przeł. E.E. Nowakowska, Kraków 2011. Rancière J., <i>Los obrazów</i>, [w:] <i>idem, Estetyka jako polityka</i>, przeł. J. Kutyła, P. Mościcki, Warszawa 2007. Rybicka E., <i>Mapa. Od metafory do kartografii krytycznej</i>, Teksty Drugie 2013, nr 4. Sendyka R., <i>Poetyki wizualności</i>, [w:] <i>Kulturowa teoria literatury 2. Poetyki, problematyki, interpretacje</i>, red. T. Walas, R. Nycz, Kraków 2012. Sontag S., <i>O fotografii</i>, przeł. S. Magala, Warszawa 1986. Sontag S., <i>Widok cudzego cierpienia</i>, tłum. S. Magala, Kraków 2010. Urry J., <i>Spojrzenie turysty</i>, przeł. A. Szulżycka, Warszawa 2007. <i>Wiek ekranów: przestrzenie kultury widzenia</i>, red. A. Gwóźdź, P. Zawojski, Kraków 2002.
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Uzupełniająca lista lektur	Alphen E. van, <i>W pułapce wizerunków</i>, przeł. R. Sendyka, Teksty Drugie 2009 nr 5. Freedberg D., <i>Idolatria i ikonoklazm</i>, [w:] <i>Potęga wizerunków. Studia z historii i teorii oddziaływania</i>, przeł. E. Klekot, Kraków 2005. Zaremba Ł., <i>Obrazy wychodzą na ulice: spory w polskiej kulturze wizualnej</i>, Warszawa 2018. Żółkoś M., <i>Voyeurizm ogrodu zoologicznego</i>, Didaskalia: gazeta teatralna 2012, nr 111.
	Adresy eZasobów	
	1. Analiza fotografii i prac malarskich.	
	2. Krytyczna analiza wybranych przejawów kultury wizualnej.	
	3. Krytyczna analiza rytuałów kulturowych opartych na spojrzeniu.	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.